

Merve Şen¹, Tuba Özaydın², Ümmühan Okur³

DOI: 10.17942/sted.1550494

Geliş/Received: 17.09.2024

Kabul/Accepted: 17.03.2025

Özet

Amaç: Bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin flört şiddeti konusundaki deneyim ve düşüncelerini kapsamlı bir şekilde analiz etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Fenomenolojik desendeki araştırma, Şubat-Aralık 2023 tarihleri arasında bir üniversitenin hemşirelik öğrencileriyle yürütülmüştür. Araştırmaya 18 öğrenci katılmıştır.

Bulgular: İçerik analizi ile değerlendirilen çalışma sonucunda; öğrencilerin ifadeleri beş tema altında ele alınmıştır. Temalar; (1) Flört şiddetine yönelik algılar, (2) Flört şiddetinin nedenlerine yönelik düşünceler, (3) İlişkide rahatsız edici davranışlara yönelik düşünceler, (4) Flört şiddeti hakkındaki deneyim, düşünce ve duygular ve (5) Flört şiddeti yaşayan bireylerin partnerleri ile evliliğe yönelik düşünceleri olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Öğrenciler, flört şiddetini fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet olarak algılamakta ve bunun aile, sosyal çevre veya bireysel nedenlere bağlı olduğunu düşünmektedir. Çoğu öğrenci, flört şiddeti yaşadığı partneriyle evlenmeyi düşünmemekte ve farkındalık düzeyleri yüksektir. Bu çalışma, flört şiddeti konusunda daha fazla eğitime ihtiyaç olduğunu vurgulamaktadır. Bu konuda hemşireler, bireylerin farkındalığının artmasında ve onları korumaya yönelik çalışmalar yapılmasında son derece önemli bir rol üstlenmektedir.

Anahtar Sözcükler: yakın partner şiddeti; hemşirelik; öğrenciler; toplum sağlığı

Abstract

Objective: This study was conducted to comprehensively analyze nursing students' experiences and thoughts on dating violence.

Method: The phenomenological study was conducted with nursing students at a university between February and December 2023. 18 students participated in the study.

Results: As a result of the study evaluated with content analysis; students' statements were addressed under five themes. The themes were determined as; (1) Perceptions of dating violence, (2) Thoughts on the causes of dating violence, (3) Thoughts on disturbing behaviors in the relationship, (4) Experiences, thoughts and feelings about dating violence, and (5) Thoughts of individuals experiencing dating violence regarding marriage with their partners.

Conclusion: Students perceive dating violence as physical, emotional and sexual violence and think that it is due to family, social environment or individual reasons. Most students do not consider marrying their partner with whom they experienced dating violence and their awareness levels are high. This study emphasizes the need for more education on dating violence. In this regard, nurses play an extremely important role in raising awareness of individuals and carrying out work to protect them.

Keywords: intimate partner violence; nursing; students; public health

¹ Uzm. Hemşire, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Hemşireliği, Doktora Programı (Orcid no: 0000-0003-4468-3897)

² Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı (Orcid no: 0000-0002-3923-2197)

³ Öğr. Gör., Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı (Orcid no: 0000-0002-9816-3689)

Giriş

Flört şiddeti, gençlerin partnerleri üzerinde üstünlük kurarak psikolojik, fizyolojik ya da cinsel olarak bireye zarar vermeleri olarak tanımlanmaktadır (1). Flört şiddeti ilk olarak bireyin partnerinin kiminle görüştüğü, nereye gittiği, ne giydiği, neler yapacağı gibi durumlar üzerinde kontrol kurması, sonrasında ise bu kontrolü sağlamak için taciz ya da şiddet uygulamalarıyla karşılık vermesi ile ortaya çıkmaktadır (2). Flört ilişkilerinde bireyler kaybetme korkusu ve yetersizlik duygusu ile kıskançlık göstermektedir (3). Fiziksel şiddet: itme, vurma, tekmeleme, dövme ve yaralama; duygusal şiddet: hakaret etme, küçük düşürücü sözler, korkutma, değersizleştirme, baskı uygulama, tehdit etme ve cinsel şiddet: istenmeyen cinsel ilişki, cinsel içerikli konuşma ya da fotoğraf içeren dijital içerikli tacizler, bireyi aşağılayan cinsel eylemlere zorlama olarak ifade edilmektedir (4,5).

Günümüzde giderek artan ve halk sağlığı sorunu haline gelen flört şiddetinin birçok nedeni ve risk faktörü bulunmaktadır. Bu faktörler; sosyoekonomik durum, düşük eğitim seviyesi, şiddet görme, ihmal/istismar edilme, ruhsal bozukluklar, kültür, etnik yapı, sosyal desteğin olmayışı, kötü alışkanlıklar, cinsiyete özel roller, kıskançlık, öfke problemleri, yoksulluk, ataerkil yapı ve yaşanan yer olarak açıklanmıştır (2,6-13). Flört şiddeti yaşayan bireylerin hayatı olumsuz yönde etkilenmekte ve sonrasında birey birçok sorunla karşılaşabilmektedir. Bu sorunlar öfke, şiddet, özgüven eksikliği, depresyon, kaygı, intihar, korunmasız ilişkiler ve zararlı alışkanlıklar edinme olarak ortaya çıkmaktadır (2,14,15).

Flört şiddetinin ortaya çıkmasını etkileyen diğer faktörler flört şiddeti ile ilgili algı, tutum ve deneyimlerdir (13,16). Kızlara göre erkekler flört şiddetini destekleyen algı ve tutumlara daha çok sahiptir (17). Flört şiddetine uğrayan taraf çoğunlukla kızlar olsa da erkekler de flört şiddeti ile karşılaşmaktadır (18). Şiddete karşı tutumların ve algıların incelendiği bazı çalışmalarda erkeklerin şiddeti güç gösterisi olarak düşündüğü, şiddeti bağlanma şekli, sahiplenme olarak algıladığı; kadınların ise flört şiddetini partnerinin karakteri olarak düşündüğü ve çevresi nedeniyle şiddeti normalleştirdiği açıklanmıştır (19). Bireylerin partnerleri üzerinde

doğrudan yetkisinin olduğunu düşünmesi, istenmeyen cinsel birliktelikleri ve saldırganlığı normalleştirmesi, cinsel zorlamanın haklı sebeplerle yapıldığını düşünmesi gibi olumsuz tutumlarının olduğu ifade edilmiştir (20). Flört şiddetinde en sık karşılaşılan şiddetin duygusal şiddet olduğu belirlenmiş olup içe kapanık kişiliklerin duygusal şiddete maruz kalma riskinin yüksek olduğu bildirilmiştir (13,17,21). Geçmişte şiddet yaşayan bireylerin sonradan flört şiddeti yaşama durumunun daha yüksek olduğu ve flört şiddetine uğrayan bazı bireylerin şiddete şiddetle karşılık verdiği açıklanmıştır (17).

Flört şiddeti ile en sık karşılaşan yaş grubu 15-19'dur (United Nations Population Fund 2021). Sosyalleşme açısından da elverişli olan ve bu yaş grubunun ağırlıkta olduğu üniversitelerde, öğrenciler flört şiddeti için risk grubunu oluşturmaktadır (19). İlişkilerin önem kazandığı üniversite döneminde şiddetin farkına varılamamakta ya da şiddet olağan bir şeymiş gibi düşünülmektedir. Bu durum partnerlerinin aşkı, kıskançlığı veya sahiplenmesi olarak gösterilmektedir (2). Türkiye'de bir üniversitede yapılan çalışmada sırasıyla cinsel şiddet oranının %1,0, fiziksel şiddet oranının %4,2 ve takip edilme oranının %3,5 olduğu raporlanmıştır (13). Bir başka çalışmada flört ilişkilerinde fiziksel şiddet %8,5, cinsel şiddet %3,9 ve psikolojik şiddet %39,5 olarak açıklanmıştır (17).

Türkiye'de flört şiddetinin arttığı da göz önüne alındığında (22,23) hem flört şiddeti ile ilgili düşünce ve deneyimlerini öğrenmek hem de ortaya çıkabilecek sağlık sorunlarını önleyebilmek için hemşirelerin koruyucu ve önleyici programlarla ilgili araştırma yapması ve gerekli müdahalelerde bulunması önemlidir (24). Gençlerin ilişkiler ve anlaşmazlıklar konusunda tecrübesiz olması, çevresinde şiddet gören bireylerin bulunması, şiddeti normal algılamasına neden olabilmekte ve bu sorunların çözümlenmesini zorlaştırmaktadır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin flört şiddeti konusundaki deneyim ve düşüncelerinin derinlemesine incelenmesi amacıyla yapılmış olup, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti konusundaki tutum, algı ve deneyimlerinin araştırılmasıyla kanıta dayalı çalışmaların yapılmasına zemin hazırlaması açısından literatüre katkı sağlayacaktır.

Yöntem

Araştırma Tipi

Araştırma betimleyici fenomenolojik araştırma yöntemine sahiptir. Araştırma COREQ kılavuzuna göre planlanarak raporlandırıldı (25).

Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi öğrencileri oluşturdu. Çalışma grubu, güncel bir ilişkisi ya da geçmişinde flört öyküsü olan, 18-25 yaş aralığında olan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan hemşirelik öğrencileri arasından amaçlı örnekleme yöntemi ile seçildi. İşitme ya da konuşma engeli olan ve yabancı uyruklu olan bireyler çalışmaya dahil edilmedi.

Çalışma Şubat-Aralık 2023 tarihleri arasında yürütülmüş olup; veri doyumuna ulaşımın belirlenmesi için "temaların tekrarı" dikkate alındı ve veri doygunluğuna ulaşana kadar öğrencilerle görüşmeler devam etti. Temaların tekrar ettiği noktada veri doygunluğuna ulaşıldığı kabul edilerek 18 öğrenci ile veri toplama aşamasına son verildi.

Veri Toplama Araçları

Katılımcıların flört şiddeti hakkında hassas olabileceği ve deneyim ya da düşüncelerini yalnız daha iyi ifade edeceği düşünüldüğü için derinlemesine görüşme yöntemi seçildi ve çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme formu kullanıldı. Görüşme formunda 4 sorudan oluşan kişisel bilgi soruları (yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum, uzun süre yaşanan yer) ve flört şiddetine yönelik düşünce ve deneyimleri sorgulayan 7 açık uçlu soru yer aldı.

Araştırma soruları:

1. Flört şiddetini nasıl tanımlarsınız?
2. İlişkilerde flört şiddetinin nedenleri sizce nelerdir?
3. İlişkinizde sizi ya da partnerinizi rahatsız eden durumlardan bahsedebilir misiniz?
4. İlişkinizde partnerinizden şiddet gördünüz mü ya da partnerinize şiddet uyguladınız mı?
5. Cinsel, fiziksel, psikolojik ya da ekonomik hangi şiddete maruz kaldınız, anlatabilir misiniz?
6. Eğer flört şiddetine maruz kaldıysanız şiddete uğradığınızda neler hissettiniz?
7. Flört ederken şiddet gördüğünüz ya da uyguladığınız biriyle evlenme konusunda ne düşünüyorsunuz?

Katılımcılara araştırmanın amaçları, çalışma sonucunda bireye hiçbir zarar gelmeyeceği, izni doğrultusunda ses kaydı yapılacağı, verilerin yazılı olarak not alınacağı, dokümanlarda isimlerin gizli tutulacağı ve kodlanacağı konusunda bilgilendirme yapıldı. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerle toplantı oturumları planlandı ve görüşmeler ilgili üniversitede sessiz boş bir sınıfta tek tek yapıldı. Görüşmeler doktora eğitim düzeyine sahip iki araştırmacı tarafından ortalama 25 dk sürecek şekilde gerçekleştirildi ve ses kayıt cihazına kaydedildi.

Veri Analizi

Veri analizleri verilerin toplandığı gün içerik analizi kullanılarak, kayıttan dinlenerek el ile analiz edildi. Veriler araştırmacı tarafından bilgisayar ortamına aktararak yedeklendi ve yazılı doküman haline getirildi. Dokümanlarda katılımcılar numaralandırıldı (W1: Katılımcı Numarası K/E: Kadın/Erkek) ve kimlikleri gizlendi. Veriler üç araştırmacı tarafından ayrı ayrı okunarak kodlandı ve analiz edildi. Araştırmacılarla yapılan görüşmeler doğrultusunda veriler anlam bütünlüğü olacak şekilde sınıflandırıldı, anlam bütünlüğü oluşturan paragraflar belirlendikten sonra ana temalar ve alt temalar oluşturuldu. Oluşturulan tema ve alt temalar benzerlik ve farklılıklar açısından kontrol edilerek düzenlendi ve son hali verildi. Son olarak araştırmacılar ve bir uzman tarafından tüm analizler çalışma amacı doğrultusunda ele alınarak tekrar değerlendirildi ve veri analizi tamamlandı.

Geçerlik ve Güvenirlik

Güvenilirlik, araştırma sonuçlarının açık, tutarlı şekilde verilmesi ve diğer araştırmacılar tarafından doğrulanabilir olmasıdır. İç geçerlilik, inandırıcılık gerçeğe uygunluk olarak ifade edilir ve çalışmanın doğruluk değerini tanımlamaktadır (26). Veriler teorik bir çerçeveye bağlanılarak değerlendirildi ve üç farklı araştırmacı tarafından yorumlandı. Dış geçerlilik ya da uygunluk olarak da ifade edilen aktarılabirlik, elde edilen bulguların önemini ve başka çalışmalarda kullanılıp kullanılmayacağını açıklamaktadır (26). Çalışmada aktarılabirliği sağlamak için katılımcıların özellikleri net şekilde tanımlanarak, flört şiddetine uygun örneklem seçimi yapıldı. Yapılandırılmış görüşme formuna bağlı kalınarak yapılan adımlar ayrıntılı şekilde açıklanmaya

çalışıldı. Geçerlilik için araştırmacılar tarafsız davranarak amaca yönelik çalışma yöntemleri ve COREQ kılavuzunu rehber olarak kullandı. Veri toplama, analiz ve raporlama süreçleri detaylandırılarak, çalışma verilerinin korunması için veriler yedeklendi. Araştırmanın doğrulanabilir ve objektif olması açısından veriler her seferinde görüşme sonrası kaydedildi. Veri toplama aşamasında yönlendirici, yargılayıcı sorulardan kaçınıldı ve araştırmacının konu ile ilgili kişisel izlenimleri katılımcı ile paylaşılmadı. Veri analizi objektifliğini değerlendirmek üzere bir uzmandan destek alındı.

Etik

Araştırmanın yapılabilmesi için bir üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Çalışmalar Etik Kurulundan (23.06.2023 tarihinde 2023/54 sayılı

karar numarasıyla) etik kurul izni, araştırmanın gerçekleştirileceği Hemşirelik Fakültesinden kurum izni alındı. Araştırma kapsamında araştırma hakkında gerekli açıklamalar yapılarak sözlü onam ve yazılı onam alındı. Araştırma Helsinki Bildirgesi ilkelerine uygun şekilde gerçekleştirildi.

Bulgular

Araştırmaya 18 hemşirelik lisans öğrencisi dahil edilmiştir. Öğrencilerin yaş ortalaması $21,3 \pm 1,1$, 14'ü kız (%77,8) ve 4'ü erkek (%22,2) öğrencidir. Katılımcıların %83,3'ünün uzun süre yaşadığı yerin il olduğu, %22,2'sinin ekonomik durumunun iyi olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Veri analizi sonrası 5 ana tema ve 8 alt tema belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 1. Tanımlayıcı Özellikler		
	n (%)	
Yaş ($\bar{X} \pm ss$)	21,3 \pm 1,1	
Cinsiyet	Kadın	14 (%77,8)
	Erkek	4 (%22,2)
Uzun süre yaşanılan yer	il	15 (%83,3)
	ilçe	3 (%16,7)
Algılanan ekonomik durum	İyi	4 (%22,2)
	Orta	14 (%77,8)

Tablo 2. Ana Tema ve alt temalar	
Ana Tema	Alt Tema
1. Flört Şiddetine Yönelik Algılar	-
2. Flört Şiddetinin Nedenlerine Yönelik Düşünceler	Alt tema 1: Aile ve sosyal çevreye bağlı nedenler Alt tema 2: Bireysel nedenler
3. İlişkide Rahatsız Edici Davranışlara Yönelik Düşünceler	Alt tema 1: Bireyin partnerinden rahatsız olduğu davranışlar Alt tema 2: Partnerinin bireyden rahatsız olduğu davranışlar
4. Flört Şiddeti Hakkındaki Deneyim, Düşünce ve Duygular	Alt tema 1: Flört şiddetine yönelik deneyimler Alt tema 2: Flört şiddeti yaşayan bireylerin duyguları
5. Flört Şiddeti Yaşayan Bireylerin Partnerleri ile Evliliğe Yönelik Düşünceleri	Alt tema 1: Evliliğe olumlu bakanların düşünceleri Alt tema 2: Evliliğe olumsuz bakanların düşünceleri

Ana Tema 1: Flört Şiddetine Yönelik Algılar
Öğrencilerin flört şiddetine yönelik algılarını karşılayan “Flört şiddetini nasıl tanımlarsınız?” sorusuna verilen cevaplar değerlendirildiğinde flört şiddeti algısı sırasıyla fiziksel şiddet, duygusal/psikolojik şiddet ve cinsel şiddettir. Öğrencilerin cevapları dikkate alındığında çoğunluğun flört şiddetini fiziksel ve duygusal şiddet olarak algıladığı belirlenmiştir.

“Kadın ya da erkek fark etmeksizin bireyin partnerine uyguladığı fiziksel, psikolojik şiddettir” (W1K).

“Ben psikolojik şiddet olarak düşünüyorum. Örneğin bireyin partnerinin herhangi bir şey yapmasına karışması, bunu yaparsan şöyle olur gibi tehditvari davranması, baskı kurması, kısıtlaması gibi” (W4E).

“Herhangi bir şekilde fiziksel zarar verme ‘fiziksel darbe’ olarak tanımlayabilirim” (W9K).

“Bireye sözlü ya da manipüle eden davranışlarda bulunmasıdır. ‘Bireyin partneri ile tartışma yaşaması, yaşanan anlaşmazlıklar nedeniyle sarf edilen kırıcı sözler ve bireylerin birbirlerine karşı yaptığı haksızlıklar’ şeklinde özetleyebilirim” (W12E).

“Flört şiddeti, cinsel boyutta olabilir ve bazen bir bakış ya da tek bir dokunuşla bile kendini gösterebilir, çünkü partnerin bireye olan yaklaşımı çok önemlidir” (W18K).

Ana Tema 2: Flört Şiddetinin Nedenlerine Yönelik Düşünceler

Öğrencilerden flört şiddetinin altında yatan nedenleri değerlendirmeleri istenmiştir. Bireylerin “İlişkilerde flört şiddetinin nedenleri sizce nelerdir?” sorusuna yönelik cevapları değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda aile-sosyal çevreye bağlı nedenler ve bireysel nedenler (karakter, düşünce yapısı vb) olarak 2 alt tema belirlenmiştir.

Alt tema 1: Aile ve sosyal çevreye bağlı nedenler

“Bireyin yaşantısında aile rol modelidir dolayısıyla aile de iletişimsizlik, şiddet gibi durumlar flört şiddetinin nedenleri arasındadır. Ailede şiddet gören bir kadın varsa ve kadın şiddet gördüğünde tepkisiz kalıyorsa, ailedeki kız çocukları şiddetle karşılaştığında şiddeti normalleştirerek şiddete

karşı tepki göstermeyebilir; baba şiddet uyguluyorsa, ailede yaşayan erkek çocukları ilişki ve evliliklerinde partnerlerine şiddet uygulayabilir” (W1K).

“Aile ve yaşamışlık en önemli faktör, bireyin ailesinde şiddet uygulayan birisini görmesi ya da durumu yaşaması yaşadığı ya da yaşattığı flört şiddetinin nedeni olabilir” (W3K).

“Flört şiddetinin temel sebebi, bireyin aile problemleri ve çocukken sevilmemiş olmasıdır” (W10K).

“Aile değerleri, tecrübelerimiz, yaşantılarımız... Yani insanların çevresinde gördükleri ve yaşadıkları şiddetin sebepleri arasında olabilir” (W16K).

“Eğitim ve ekonomik düzeyi... Bireyin ekonomik olarak desteğinin olmaması karşı tarafın birey üzerinde üstünlük sağlamasını, flört şiddetini kabullenmesini ya da flört şiddetine katlanma mecburiyetini açıklayabilir” (W17K).

Alt tema 2: Bireysel nedenler

“Flört şiddeti, bireyin kendini ya da partnerini daha güzel, yetenekli ya da daha iyi konumda birine layık görmesi ve yetersizlik hissiyle karşı karşıya kalması ile ortaya çıkar” (W5K).

“Çoğu insan, flört şiddetini güvensizlik olarak düşünüyor ama flört şiddeti güvensizlikten değil bireye çok değer verilmesiyle ilgilidir” (W6K).

“Bence kızlar kendilerini erkeklere muhtaç hissediyor ve bu nedenle sevgililerini direkt hayatlarından çıkartamıyorlar... Bundan dolayı da flört şiddeti uyguluyor ya da flört şiddetine karşı sessiz kalıyorlar” (W8K).

“Partnerlerin zamanla ya da en baştan birbirlerine karşı oluşan güvensizliği, bireylerin farklı dünyalardan farklı kültürlerden gelmesi, ilişkide karşılıklı tahammülsüzlük, birey ya da partnerin kendini üstün görmesi veya bireyin sevgilisinin kendi kararları doğrultusunda hareket etmesini istemesi flört şiddetinin sebepleridir” (W12E).

“Kıskançlık bireyin kendinde var olmayan özellikleri karşısındakinde görmek istemesi, bireyin karşı tarafa üstünlük kurma çabası,

bireyin partnerini kontrol altına alma isteği gibi durumlar flört şiddetine neden olabilir” (W14E).

Ana Tema 3: İlişkide Rahatsız Edici Davranışlara Yönelik Düşünceler

Öğrencilerin önceki flört deneyimleri ya da mevcut ilişkilerinde kendisinin ya da partnerinin rahatsız olduğu durumlar sorgulanmıştır. Verilen cevaplar doğrultusunda bireylerin psikolojik baskılardan (kıskançlık, kısıtlanma, suçlu hissettirme...), saygı gösterilmemesinden, kırıcı/hakaret içerikli sözlerden, cinsel isteklerden (izinsiz temas, çıplaklık içeren fotoğraflar, cinsel içerikli konuşmalar...), yalan söylenmesinden, güvensizlik ihmal edilme gibi davranışlardan rahatsız oldukları belirlenmiştir. Bu doğrultuda bireyin partnerinden rahatsız olduğu ve partnerinin bireyden rahatsız olduğu davranışlar olarak 2 alt tema oluşturulmuştur.

Alt tema 1: Bireyin partnerinden rahatsız olduğu davranışlar

“Kendisinin hatalı olduğu bir konuda sanki ben suçluymuşum gibi davranıp, suçlu hissetmeme sebep oluyor. Ayrıca hatalı olduğu konuda onun özür dilemesi gerekirken suçlu hissettirdiği için ben özür dilemiş oluyorum” (W2K).

“Güvensizlik... Sevgilim bana birkaç yanlış şey yaptı bu yüzden ona güvenemiyorum. Konuştuğumuzda benden bir şeyler saklıyor ve yalan konusunda çok hassas olduğumu bildiği halde bana yalan söylüyor” (W3K).

“Sürekli kısıtlanmak, arkadaşlarıma karışılması, sınırlarıma saygı duyulmaması... Mesela ‘ben senin ailenle tanışmak istiyorum’ gibi istemediğim konularda baskı kurması... Ailemle aram çok iyi ve onlarla sorunlarımı paylaşıyorum fakat sevgilim aramızda yaşanan sorunları aileme anlatmamı istemez hatta arkadaşlarımla bile yakınlaşmamı istemezdi...” (W10K).

“Genel olarak ilgisizlik... bana değerli olduğumu hissettirmiyordu ve bu durum beni çok rahatsız ediyordu... Başka insanlarla çok samimiydi... ben erkeklerin az çok kafa yapısını biliyorum ama mesela o bilmiyordu, kız arkadaşım erkeklere çok samimi davranıyordu...” (W11E).

“İlişkilerimde güven vermediğimi düşünüyorlar... Ne bileyim sanki aynı anda 8-10 kişiyle konuşuyormuşum gibi... Kız arkadaşlarım sorun oluyor. Flörtlerim/sevgililerim sosyal medya hesaplarımla şifresini ya da hesabımdaki konuşmaları görmek istiyor...” (W12E).

“Tartıştığımızda çok yükselebiliyor, çok öfkeleniyor ve bana küfrediyordu. Mesajlarıma cevap vermediği ya da beni umursamadığı zamanlar olabiliyordu... Müsait değilim deyip bana 2 dk bile zaman ayırmıyordu...” (W18K).

“Kıskançlık ya da kısıtlanma diyebilirim... Ayrıca olayları duygusallaştırarak beni manipüle ediyor ve istediği şeyi yaptırmaya çalışıyordu. Beni düşündüğünü söyleyip benden gizlediği şeyler oluyordu. Ayrıca bana yalan söylediği çeşitli konular vardı ve bu yüzden ayrıldık” (W14E).

“Yalan söylemesi... Bana ‘sen de yalan söyleyebilirsin problem yok, zaten kimseye güvenmiyorum’ gibi cümleleri bile oldu. Arkadaşlarına karşı daha iyiyken bana karşı daha kötüydü...” (W16K).

Alt tema 2: Partnerinin bireyden rahatsız olduğu davranışlar

“Kıskançlık kesinlikle kıskançlık... Karşı cinsten bir arkadaşımınla görüştüğüm zaman aramızda bir şey olmadığını ve onunla arkadaş olduğumu bilmesine rağmen bu durum problem oluyordu. Sürekli sosyal olmam... Sanki onsuz bir şey yapamazmışım gibi... Fazla dışarı çıkıyorsun sadece benle buluş gibi tartışmalara, baskılara maruz kalıyordum hatta kız arkadaşlarımla bile görüşmemi istemiyordu” (W1K).

“Ben öfkelerini kontrol edebilen biri değilim, sinirlenince hiçbir şeyi gözüm görmüyor sesim yüksek çıkıyor ve kırıcı olabiliyorum...” (W4E).

“Ben çok takıntılıyım mesela sevgilim telefonu açmadığı zaman bir defa ararım belki telefon sessizdedir diye biraz beklerim, 5 dk sonra yine ararım eğer açmazsa bu sefer üst üste aramaya başlarım...” (W6K).

“Hoşlandığım kız arkadaşımın ne yaptığını bilmek zorundayım, kız arkadaşım bir yere gideceği zaman haber etmesini isterim... Kız

arkadaşım bu durumdan hem de çok kıskanç olmamdan çok rahatsızdı. İlgisiz olduğumu söylerdi ama ben ilgisiz davrandığımı düşünmüyorum..." (W11E).

"Benden rahatsız olduğu şeyler erkek arkadaş ortamım, erkeklerle samimi olmamdı" (W15K).

"Ben duygusal olduğumu söylemişim ve duygusallığımı sürekli yüzüme vururdu farklı bir şeymiş ya da yanlış bir şeymiş gibi..." (W16K).

Ana tema 4: Flört Şiddeti Hakkındaki Deneyim, Düşünce ve Duygular

Öğrencilerin flört şiddeti deneyim, düşünce ve duyguları değerlendirildiğinde öğrencilerin çoğunun flört şiddeti yaşadığı belirlenmiş ve bu doğrultuda flört şiddetine yönelik deneyimler ve flört şiddeti yaşayanların duyguları olarak iki alt tema oluşturulmuştur.

Alt tema 1: Flört şiddetine yönelik deneyimler Flört şiddeti yaşayan bireyler değerlendirildiğinde çoğunlukla bireyler duygusal/psikolojik şiddete uğrarken daha azı cinsel şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Fiziksel şiddete ise maruz kalmadıklarını ifade etmişlerdir.

"... psikolojik derim. Çok kısıtlayıcı ve olumsuzdu beni kötü etkiliyordu... Ben de sinirini kontrol edemeyen biriyim bu yüzden karşı tarafa ben de zarar vermiş olabilirim..." (W4E).

"Kişiliğimi eleştirerek kendimi sorgulamama neden oluyorlar beni olduğum gibi kabul etmiyorlar. Kıyafetime karışıyor, sarılmaya ve yakınlaşmaya çalışıyorlar. Bazen istemesem de ayıp olur ya da kötü hissederler diye yakınlaşmalarına izin verebiliyorum bu yüzden cinsel ve psikolojik olarak flört şiddetine uğradım fakat flört şiddeti uyguladığımı düşünmüyorum" (W9K).

"Ben kimseye şiddet uygulamadım ama psikolojik şiddete maruz kaldım... Sevgililerimden biri beni vurmakla tehdit etmişti... İşte bir tane çarpsam sana ağzın burnun kırılır gibi ifadeler kullandı. Ben tesettürlüyüm, sevgilim ya da flörtlerim benden çıplak fotoğraf istiyorlardı, izin vermiyordum ama yine de böyle durumlarla karşılaşıyordum" (W10K).

"Bütün flört ilişkilerimde sosyal çevremi hep kısıtlamam istendi ve ben de sevgililerimden aynısını istedim. Ayrıca ilişkilerimde suçum olsa dahi suçumu kabul etmiyorum haklı olduğumu savunuyorum. Bu yüzden de ilişkilerimde karşılıklı psikolojik şiddet uygulamış olabiliriz" (W15K).

"Ben şiddet uyguladığımı düşünmüyorum ama beni haklı durumdayken haksız duruma düşürüyordu... Ne yapıp edip üste çıkıyordu. Hatası varken üste çıkmak için ağza alınmayacak laflar söylerdi, psikolojik şiddete uğradım" (W17K).

"Psikolojik şiddete uğradım. Beni kıracak sözler söyler, sürekli bağırırdı. Aniden çok yükselebilen biriydi hatta başkasına sinirlendiğinde sinirini benden çıkarırdı ve küfredirdi. Öfkesi çok kötüydü bu yüzden korkardım. Ayrıca beni yokluğuyla tehdit eder, yok sayar ya da ilgisiz bırakırdı" (W18K).

Alt tema 2: Flört şiddeti yaşayan bireylerin duyguları

Katılımcılar flört şiddeti yaşadığında üzgün, öfkeli, mutsuz, kırgın, korku, depresif bunalmış duygular yaşadıkları kendilerini suçladıkları, aşağılandıklarını, öz güvensiz ve değersiz hissettiklerini ifade etmişlerdir.

"Duygusal olarak etkileniyor, üzülüyordum. Sinirim bozuluyordu niye bana böyle davranıyor diye anlam veremiyordum" (W1K).

"Aşırı kötü hissediyordum, depresyona girdim, sürekli ağlıyordum... Kendimi aşırı suçlu hissediyordum..." (W2K).

"Yorgun yetersiz, insanları sıkan bunaltan biri gibi hissediyordum... İlk sevgilim benden sıkıldım diyerek ayrıldı o yüzden acaba bunu da mı sıkıyorum bu da mı benden ayrılacak diye düşünüyorum ve kendimi çevreden soyutluyordum." (W5K).

"... bana sarılmak istediğinde ve sarıldığında gergin ve korkudan kalbim çıkacak gibi hissettim..." (W9K).

"Tehdit edildiğim oldu dona kaldım. Eski sevgilim takıntılıydı ben onun telefonlarını açmadım diye yaklaşık 25 kere falan aradıktan sonra çalıştığım iş yerine geldi, iş yerimi basar gibi... beni korkuttu tepki veremedim..." (W10K).

“Değersiz hissettim... Öz güvenim eksildi” (W15K).

“Kötü hissettirdi tabii ki... O zaman çok üzuldüm, stres yaptım çok sinirlendim ama şu anda bir problem görmüyorum... İlişkimiz bitince sosyal ilişkilerim arttı, hayatımda olumsuz etki yarattığını o gidince fark ettim” (W16K).

Ana Tema 5: Flört Şiddeti Yaşayan Bireylerin Partnerleri ile Evliliğe Yönelik Düşünceleri Öğrencilerin flört şiddeti gördüğü ya da gösterdiği biriyle evlilik düşüncesi değerlendirildiğinde: evliliğe olumlu bakanların düşünceleri ve evliliğe olumsuz bakanların düşünceleri olarak 2 alt tema oluşturulmuştur. Elde edilen veriler doğrultusunda flört şiddeti yaşadığı biriyle evlenmeyi düşünmeyen öğrenci sayısının daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Alt tema 1: Evliliğe olumlu bakanların düşünceleri

Evlilik düşüncesine sahip olan öğrenciler her ilişkide sorunlar yaşanabileceğini, konuşularak atlatılabilen sorunlar olduğu sürece ve partnerinin davranışlarına göre evlilik düşünebileceğini açıklamıştır.

“Evet psikolojik şiddet görüyorum ama bunlar konuşulup halledilebiliyor... bunun ötesinde bir şey olmazsa evlilik düşünebilirim. Fiziksel bir şiddet olmadığı sürece ya da psikolojik şiddet yıpratmadığı sürece sevgilimle evlenebilirim” (W3K).

“Karşılıklı psikolojik şiddet görüyoruz... ancak sonrasında birbirimizin gönlünü alıyoruz, kırgınlıklarımızı kısmen de olsa affettirebiliyoruz... Psikolojik şiddet görebilirim o da görebilir... Büyük ihtimalle evlenmeyi düşünürüm” (W4E).

“Herhalde şiddetin derecesine bağlı yani büyük bir şey olmadığı sürece evlenmeyi düşünürüm... Ama büyük bir şey yaşasam dövme, vurma gibi bu benim hayatımı mahveder hatta sadece benim değil ileride çocuklarımın hayatını bile etkileyebilecek bir durum olur, bu şekilde ciddi bir şey olursa tabii ki de düşünmem” (W8K).

“İhanet gibi durumlar çok büyük bir sorun bunun asla geri dönüşü olmaz. Hem ilişki hem de evlilik için kabullenilecek bir durum değil

ama kırıcı sözler, küçük tartışmalar olursa evlilik düşünülebilir...” (W12E).

Alt tema 2: Evliliğe olumsuz bakanların düşünceleri

Flört şiddeti gördüğü bir partneriyle evlenmeyi düşünmeyen öğrenciler basit bir şiddetin sonraki dönemlerde ilerleyebileceği daha kötü sonuçlar doğuracağını düşünmektedirler.

“Kesinlikle hayır, başlangıçta nasıl başlarsa sonra da o şekilde devam eder... Flört şiddeti yaşayan birinin ileride daha büyük sorunlar yaşayacağına inanıyorum, böyle büyük sorunlarla karşılaşmak istemem...” (W1K)

“Asla evlilik düşünmem. Başlangıçta şiddet uygulayan biri ileride de uygular ayrıca şiddet başlangıçta duygusal olsa bile sonrasında fiziksel şiddete dönüşebilir” (W6K)

“Evlilik düşüncesi benim için imkansız. Flörtken veya sevgiliyken her zaman birlikte değilsin ama evlendiğinde sürekli birliktesin ve geçirilen zaman arttıkça flörtte yaşanan şiddetin oranı evlilikte daha da artacaktır” (W14E).

“Flört şiddetine maruz kalan insanların evliliğinin çok süreceğine veya sağlıklı bir ilişkisinin olacağına inanmıyorum.. Şiddetin var olduğu bir ilişkide saygı, sevgi ve güven azalacaktır” (W15K).

“Evlenmem zaten mevcut ilişki de devam ettirmem. O kişiyle tekrar sevgili de olmam. Ben ilişkimin sağlıklı, evliliğimin de mutlu bir evlilik olmasını isterim. Şiddet, iletişimsizlik varsa sağlıklı bir ilişki olur ve öyle bir ilişkide ben mutlu olabileceğimi düşünmüyorum” (W16K).

Tartışma

Yarı yapılandırılmış görüşme ve içerik analizleri sonucunda beş ana tema ortaya çıkmıştır. İlk temada “flört şiddetine yönelik algılar” değerlendirilmiş ve öğrencilerin flört şiddetini fiziksel zarar verme, psikolojik baskı kurma, tehdit edilme, kırıcı sözler, dokunma ve sarılma gibi istenmediği halde yapılan davranışlar olarak algıladığı saptanmıştır. Benzer şekilde başka bir çalışmada flört şiddeti, cezalandırma, bireyin giyimine karışma, sosyal ilişkileri kısıtlama, hakaret ve küçük düşürücü söz ve davranışlar olarak tanımlanmıştır (27).

Çalışmadaki veriler doğrultusunda flört şiddeti,

fiziksel, psikolojik/duygusal ve cinsel olarak üç boyutta ele alınmış ve katılımcıların flört şiddetini en çok duygusal şiddet olarak algıladığı dikkat çekmiştir. Literatürde de bu bulguyu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (17,28,29). Kadınlar, kıskançlık gibi fiziksel şiddetin olmadığı diğer şiddet türlerini aşkın ve sevginin sonucu olarak açıklarken; erkekler sarsma ve tokat gibi unsurları fiziksel şiddet olarak değil, uyarıcı olarak açıklamaktadır (30). Bu çalışmada ise kadın katılımcılar şiddeti sadece fiziksel değil aynı zamanda duygusal şiddet olarak da tanımlamış; erkek katılımcılar ise fiziksel şiddeti vurma, çarpma gibi durumlar olarak açıklamıştır. Bu durum genel olarak flört şiddeti farkındalığı düşük olsa da katılımcıların flört şiddeti konusunda bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Ayrıca doğru ve yeterli bilgi ihtiyacının karşılanması ile farkındalığın arttırılabileceği düşünülmektedir.

İkinci temada “flört şiddeti nedenlerine yönelik düşünceler” ele alınmıştır. Nedenler, iki alt tema altında toplanmıştır. İlk alt tema, aile ve sosyal çevreye bağlı nedenler olup öğrenciler, flört şiddetini aile ilişkileri, kötü ilişki deneyimleri, arkadaş çevresi ve yaşanan toplumun yapısı ile ilişkilendirmiştir. Ailede öğrenilen davranışların, bireyin ilişkileri için rol model olduğu ve yaşadığı/gözlemlediği şiddetin partnerine yansıyabileceğini açıklamışlardır. Ayrıca öğrenciler, düşük eğitim seviyesinin flört şiddetini normalleştirme ve flört şiddeti farkındalığını etkilediği, bunun yanı sıra değersizlik ve sevgisizlik duygularının flört şiddeti için risk faktörleri oluşturduğunu belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalar çocukluk döneminde cezalandırma ve kayıtsızlık gibi olumsuz davranışlara maruz kalan bireylerin flört şiddetine başvurma olasılıklarının daha fazla olduğu bildirmiştir (8,12). Aile içi şiddete tanık olan ya da maruz kalan çocukların en çok fiziksel ve duygusal şiddete maruz kaldığı; erkek çocuklarının şiddete daha fazla tanık olduğu ya da maruz kaldığı (31) ve maruziyetin bireyin şiddet görme ya da partnerine şiddet uygulama olasılığını arttırdığı açıklanmıştır (31,32). Bu durum, bireyin ailesi, arkadaşları ya da çevresinde olan ilişkilerdeki davranışlarına dair gözlemleri ve bir ilişkinin nasıl olacağına dair inancıyla açıklanmaktadır (33). Bu çalışmada flört şiddetinin nedenlerinden biri de eğitim düzeyi yetersizliği ve finansal özgürlüğün olmaması olarak belirlenmiştir. Literatürde

düşük eğitim seviyesi flört şiddeti risk faktörü olduğunu bildiren çalışmalar bulunmaktadır (28,34). Finansal özgürlük ise bireyin kendi kararlarını alabilmesi, başkalarına ekonomik açıdan bağımlı olmaması gibi koruyucu bir faktör olarak karşımıza çıksa da; bireyin çalışması fakat partnerinin çalışmaması durumunun ekonomik eşitsizlikle sonuçlandığı için risk faktörü olarak karşımıza çıkmaktadır (24). Bu bağlamda, çiftlerin her birinin finansal özgürlüğünün olması ve eğitim düzeylerinin yükseltilmesi önemlidir. İkinci alt tema, kıskançlık, bireyin tecrübelerine bağlı önyargılar, yetersizlik hissi, kendini üstün görme, güvensizlik, başkasına muhtaç olduğunu hissetme ve kontrolcü davranışların yer aldığı “bireysel nedenler” dir. Bir çalışmada bu çalışmaya benzer şekilde flört şiddetinin ortaya çıkmasında kıskançlık, sahiplenme duygusu, kontrol sağlama ve hâkimiyet kurma gibi isteklerin öne çıktığı açıklanmış ve bireylerin özel alanlarını karşılıklı olarak ihlal ettiği, bu durumu aşk olarak gördüğü ve başkalarının ilişkisini kendi ilişkisi gibi değerlendirdiği tespit edilmiştir (30). Eğitim düzeyi, ekonomik özgürlük, bireyin karakteri ve davranış biçimi, bireyin ailesi, arkadaş ve sosyal grupların şiddete karşı bakış açısını büyük ölçüde etkilemektedir. Ailelere, adölesanlara ve topluma verilecek eğitim ve danışmanlık hizmetleriyle farkındalık arttırılarak flört şiddeti yaygınlığı azaltılabilir.

Üçüncü ana temada öğrencilerin “ilişkide rahatsız edici davranışlar” ele alınmış; bireyin rahatsız olduğu ve partnerinin bireyden rahatsız olduğu davranışlar olarak 2 alt temada incelenmiştir. Bu davranışlar kıskançlık, kısıtlanma, suçlu hissettirilme, saygı gösterilmemesi, yalan, ihmal ve güvensizlik olarak belirlenmiştir. Katılımcıların en çok kıskançlık, kısıtlanma, güvensizlik, ilgisizlik ve yalandan rahatsız oldukları; partnerlerinin de kısıtlanma, öfke problemleri ve kendisine zaman ayrılmamasından rahatsız olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde yapılan bir çalışma da flört şiddeti yaşayan bireylerin sıklıkla karşılaştığı durumları bağırma, azarlanma, sosyal medya kontrolleri, paylaşımlarına karışılması, arkadaşlarına karışılması, sürekli nerede olduğunun sorulması ve kıskançlık olarak bildirmiştir (31). Bireyler ilişki sırasında rahatsızlıklarını bazen dile getirirken bazen de saklayabilmektedir. Bunun nedeni,

flört şiddetine maruz kaldıklarında destek kaynağının bulunmamasıdır (27). Bu durumlar atlatılabildiği gibi düşük benlik saygısı ve özgüven eksikliği gibi sorunlara yol açarak bireyin yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilmekte ve ilerleyen dönemlerde sağlık sorunlarına neden olabilmektedir. (29,35-37). Flört şiddetine maruz kalan bireylerin ailelerinden yardım alma oranının düşük ve en önemli destek kaynaklarının arkadaşlar olduğu görülmüştür (27). Bu bulgu, bireylerin sorunlarını paylaşabilmek ve kendilerini ifade edebilmek için güçlü bir sosyal desteğe ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu nedenle aile arkadaş çevresinin bireyi destekleyici ve yol gösterici nitelikte olmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Özellikle ailelerin çocuklarının ilişki durumları hakkında haberdar olmaları ve onları yargılamamaları gerektiği düşünülmektedir.

Dördüncü ana tema olarak "flört şiddeti deneyim, düşünce ve duyguları" ele alınmıştır. Türkiye'de flört şiddetiyle ilgili yayınlar sınırlıdır; ancak üniversite öğrencileri arasında bu yaygınlığın %18-34 civarında olduğu belirlenmiştir (17). Flört şiddetine uğrayan bireyler %11,4-14,3 arasında değişirken; şiddet uygulayanlar ise %4,7-6,3 arasında değişmektedir (18,38). Dördüncü temanın alt başlıklarından biri, flört şiddeti deneyimleyen öğrencilerin duygularıdır. Flört şiddetine maruz kalan öğrencilerin öfke, korku, kırgınlık, üzüntü, aşağılanma, suçluluk, depresif, özgüvensiz ve değersiz hissettikleri belirlenmiştir. Kadınlar, erkeklere oranla daha fazla şiddete maruz kalmaktadır ve bu durum bireylerin kaygı düzeyinin artmasına neden olmaktadır (39,40). Flört şiddeti, bireylerin refah düzeyini olumsuz etkileyerek yaşam memnuniyetini ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Dolayısıyla bireylerin ilişkileri de olumsuz yönde etkilenmektedir (29). Ayrıca şiddet deneyimleyen bireylerin silah taşıma, fazla kilo, obezite, intihar, alkol ve esrar kullanımı gibi daha riskli sağlık davranışları ve cinsel açıdan riskli davranışlar gösterdiği bildirilmiştir. Bu riskli davranışların yaygınlığı bireylerin yaşadığı şiddet türleriyle doğru orantılı artmaktadır (15,40). Sağlıklı ilişkiler, sağlıklı bir toplumun temel taşıdır (41). Bireylerin flört şiddeti sonucu psikolojik sıkıntılar yaşadığı görülmektedir. Sonuç olarak, bireylerin gerektiğinde psikolojik danışmanlık hizmetlerine

erişiminin sağlanması birey ve toplum sağlığı için kritik bir öneme sahiptir.

Beşinci ana temada flört şiddetine uğradığı ya da flört şiddeti uyguladığı partneriyle evlenme düşüncesi değerlendirilmiştir. Flört şiddeti yaşadığı halde evlenmeyi düşünen öğrenciler sorunları konuşarak halledebileceği, her ilişkide sorunlar olabileceği ve partnerinin davranışlarına göre evlilik düşünebileceği açıklamışlardır. Benzer şekilde bir çalışmada da flört şiddeti yaşayan bireylerin yaklaşık %10,0'ı şiddetin sürekli ve kalıcı olduğunu ifade etmesine rağmen şiddet gören bireylerin %64,7'sinin ilişkisinin devam ettiği bildirilmiştir (28). Çalışmada evlilik düşünmeyen öğrencilerin ise flört şiddetinin basit bir sorun olarak görülmemesi gerektiği, sonraki dönemlerde bu basit gibi sorunların daha büyük sorunlara yol açabileceği düşünüldüğünü ifade etmiştir. Örneğin bir katılımcı "Asla evlilik düşünmem. Başlangıçta şiddet uygulayan biri ileride de uygular ayrıca şiddet başlangıçta duygusal olsa bile sonrasında fiziksel şiddete dönüşebilir" şeklinde ifade etmiştir. Bir başka katılımcı ise "bireyin yaşantısında aile rol modelidir dolayısıyla ailede iletişimsizlik, şiddet gibi durumlar flört şiddetinin nedenleri arasındadır" diyerek aile iletişimsizliği ya da aile içi şiddet deneyiminin bireyin kendi yaşantısında şiddet için bir risk faktörü olduğuna vurgu yapmıştır. Bu durum, sosyal öğrenme teorisiyle açıklanabilir. Sosyal öğrenme, bireylerin şiddete doğrudan veya dolaylı olarak maruz kalmaları ya da şiddete tanık olmaları sonucunda, şiddeti bir başa çıkma aracı olarak görmelerine neden olabilir (42). Bu nedenle, bireyler ilişkilerindeki sorunları çözmek için şiddeti bir yöntem olarak kullanabilirler. Çocukların şiddeti öğrenmeleri ve uygulamaları, ileride kendi çocuklarının da bu davranışları sergileme olasılığını artırır. Böylece, şiddet bir kuşaktan diğerine aktarılabilir (43). Benzer şekilde bir katılımcı da şu ifadeyle durumu açıklamaya çalışmıştır: "Ailede şiddet gören bir kadın varsa ve şiddet gördüğünde tepkisiz kalıyorsa ailedeki kız çocukları da şiddetle karşılaştığında şiddeti normalleştirerek şiddete karşı tepki göstermeyebilir; baba şiddet uyguluyorsa ailede yaşayan erkek çocukları da ilişki ve evliliklerinde partnerlerine şiddet uygulayabilir". Bu çalışma da genel olarak evliliğin ciddi bir karar olduğu sadece bireyi değil ilerde çocuklarının da hayatını etkileyeceği

düşünülmektedir. Fakat çalışmada flört şiddetine uğradığı halde evlilik düşüncesi olan bireylerde bulunmaktadır. Bu bağlamda ileride oluşabilecek sorunlar açısından bireylerin değerlendirilmesi ve stratejik girişimlerde bulunulması birey, aile ve toplum için önem arz etmektedir.

Sınırlılık

Temel sınırlılık çalışmanın genellenebilirliğinin olmamasıdır. Bir diğer sınırlılık evren ve örneklemin sadece üniversite öğrencilerinden oluşmasıdır. Ayrıca çalışma bulgularımız sadece Hemşirelik Fakültesi öğrenci deneyim ve düşüncelerine dayanmaktadır. Farklı yaş ve çalışma grupları ile çalışılması önerilmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Öğrencilerin flört şiddeti farkındalığının düşük olduğu, flört şiddeti hakkında bazı bilgilere sahip olsalar da bu bilgilerin tek başına yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla flört şiddeti hakkında daha fazla bilgi ve eğitim gereksinimi ortaya çıkmaktadır. Planlanacak eğitim, girişimlerde temel hedef, ilişkilerde saygı ve karşılıklı sınırların belirlenmesi, etkili iletişim olmalı ve bu hedef doğrultusunda ilişki deneyimleyebilecek tüm yaş gruplarına danışmanlık hizmeti sunulmalıdır. Bu yaklaşımla hem şiddetin hem de bu şiddetin yol açabileceği sağlık sorunlarının önüne geçilebileceği düşünülmektedir. Ayrıca aile ilişkileri, çevre ve toplumun bireyi çocukluktan bu yana etkilediği göz önüne alındığında ilköğretim düzeyinde de çeşitli uygulamaların başlatılması büyük önem taşımaktadır.

Teşekkürler

Katılımcılarımıza değerli zamanlarını bize ayırıp deneyimlerini bizimle paylaştıkları için teşekkür ederiz.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarların herhangi bir çıkarı dayalı ilişkisi yoktur.

Araştırma Desteği

Çalışmayı maddi olarak destekleyen kişi/kuruluş yoktur.

Beyanlar

Çalışma herhangi bir kongrede sunulmamıştır.

İletişim: Merve Şen

E-Posta: merveen.9568@gmail.com

Kaynaklar

1. Joppa MC. Dating violence in adolescence: Implications for girls' sexual health. *J Pediatr Adolesc Gynecol* 2020;33(4):332-8. <https://doi.org/10.1016/j.jpag.2020.02.007>
2. Kaukinen C. Dating violence among college students: The risk and protective factors. *Trauma Violence Abuse*. 2014;15(4):283-96. <https://doi.org/10.1177/1524838014521321>
3. İlhan ST. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki inançları ile romantik kıskançlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum. 2021;10(29):447-63.
4. United Nations Population Fund (UNFPA). Prevalence rates, trends and disparities in intimate partner violence: Power of data in the Ipv Geospatial Dashboard. New York: UNFPA; 2021 Available at: <https://www.unfpa.org/resources/prevalence-rates-trends-and-disparities-ipv>. Accessed July 10, 2023
5. Şener G, Abınık N. Türkiye'de Dijital Şiddet Araştırması 2021. Available at: <https://turkiye.unfpa.org/tr/publications/t%C3%BCrkiyede-dijital-%C5%9Fiddet-ara-%C5%9Ft%C4%B1rmas%C4%B1-2021>. Accessed July 10, 2023
6. Van Ouytsel J, Ponnet K, Walrave M, d'Haenens L. Adolescent sexting from a social learning perspective. *Telematics and Informatics*. 2017;34(1):287-98. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2016.05.009>
7. Leisring PA. Physical and emotional abuse in romantic relationships: Motivation for perpetration among college women. *J Interpers Violence*. 2013;28(7):1437-54. <https://doi.org/10.1177/0886260512468236>
8. Temple JR, Choi HJ, Reuter T, Wolfe D, Taylor CA, Madigan S, et al. Childhood corporal punishment and future perpetration of physical dating violence. *J Pediatr*. 2018;194:233-7. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2017.10.028>
9. Choi HJ, Temple JR. Do gender and exposure to interparental violence moderate the stability of teen dating violence?: Latent transition analysis. *Prev Sci*. 2016;17(3):367-76. <https://doi.org/10.1007/s11121-015-0621-4>
10. Debowska A, Boduszek D, Willmott D. Psychosocial correlates of attitudes toward male sexual violence in a sample of financial crime, property crime, general violent, and homicide offenders. *Sexual*

- Abuse. 2017;30(6):705-27. <https://doi.org/10.1177/1079063217691966>
11. Gressard LA, Swahn MH, Tharp AT. A first look at gender inequality as a societal risk factor for dating violence. *Am J Prev Med.* 2015;49(3):448-57. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2015.05.017>
 12. Earnest AA, Brady SS. Dating violence victimization among high school students in Minnesota: Associations with family violence, unsafe schools, and resources for support. *J Interpers Violence.* 2016;31(3):383-406. <https://doi.org/10.1177/0886260514555863>
 13. Akış N, Korkmaz NH, Taneri PE, Özkaya G, Güney E. Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti sıklığı ve etkileyen etmenler. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi.* 2019;4(3):294-300. <https://doi.org/10.35232/estudamhsd.550913>
 14. Baker CK, Helm S, Bifulco K, Chung-Do J. The relationship between self-harm and teen dating violence among youth in Hawaii. *Qual Health Res.* 2015;25(5):652-67. <https://doi.org/10.1177/1049732314553441>
 15. Rizzo CJ, Joppa MC, Barker D, Zlotnick C, Warren J, Saint-Eloi Cadely H, et al. Individual and relationship characteristics of adolescent girls with histories of physical dating violence. *J Interpers Violence.* 2020;35(5-6):1389-414. <https://doi.org/10.1177/0886260517696859>
 16. Eslek D, Kızıltepe R, Irmak TY. Flört şiddetini anlamak: Nitel bir çalışma. *Türk Psikoloji Yazıları.* 2021;24(48):53-67. <http://dx.doi.org/10.31828/tpy1301996120210505m000039>
 17. Selçuk KT, Avcı D, Mercan Y. Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi.* 2018;9(3):302-8.
 18. Göz E, Dokuzcan DA. Üniversite öğrencilerinde interaktif online flört şiddeti eğitimi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi.* 2022;11(3):495-502. <https://doi.org/10.53424/balikesirsd.1053845>
 19. Fidan F, Yeşil Y. Nedenleri ve sonuçları itibarıyla flört şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi.* 2018;4(1):16-24.
 20. Alleyne E, Gannon TA, ÓChiardha C, and et al. Community males show multiple-perpetrator rape proclivity: Development and preliminary validation of an interest scale. *Sex Abuse.* 2014;26(1):82-104. <https://doi.org/10.1177/1079063213480819>
 21. Ertuğrul B, Duran S. Üniversite öğrencilerinin duygusal şiddete maruz kalma düzeyini etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi.* 2021;3(1):18-29.
 22. Toplu-Demirtaş E, Fincham FD. I don't have power, and I want more: Psychological, physical, and sexual dating violence perpetration among college students. *J Interpers Violence.* 2022;37(13-14):NP11490-519. <https://doi.org/10.1177/0886260520951319>
 23. Schuster I, Krahé B, Toplu-Demirtaş E. Prevalence of sexual aggression victimization and perpetration in a sample of female and male college students in Turkey. *J Sex Res.* 2016;53(9):1139-52. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1207057>
 24. Türk B, Hamzaoğlu N, Yayak A. Flört şiddeti üzerine bir inceleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi.* 2020;17(1):73-81.
 25. Tong A, Sainsbury P, Craig J. Consolidated criteria for reporting qualitative research (COREQ): A 32-item checklist for interviews and focus groups. *Int J Qual Health Care.* 2007;19(6):349-57. <https://doi.org/10.1093/intqhc/mzm042>
 26. Colorafi KJ, Evans B. Qualitative descriptive methods in health science research. *Herd.* 2016;9(4):16-25. <https://doi.org/10.1177/1937586715614171>
 27. Uğur S, Kılıç A. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma durumları, yaklaşımları ve sosyal destek kaynakları. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi.* 2021;11:293-304.
 28. Evcili F, Dağlar G. Attitudes of students studying in various fields related to health services toward gender roles and intimate partner violence. *Perspect Psychiatr Care.* 2021;57(3):1299-304. <https://doi.org/10.1111/ppc.12690>
 29. Sánchez-Zafra M, Gómez-López M, Ortega-Ruiz R, Viejo C. The association between dating violence victimization and the well-being of young people: A systematic review and meta-analysis. *Psychology of Violence.* 2024;14(3):158-73. <http://dx.doi.org/10.1037/vio0000499>
 30. Kaplan B. Şiddetin toplumsal taşıyıcısı olarak flört şiddeti: Ankara örneği. *Kent Akademisi.* 2020;13(3):526-38. <https://doi.org/10.1177/1079063213480819>

- org/10.35674/kent.722338
31. Öztürk M, Bilican Gökkaya V. Çocukluktaki aile içi şiddet öyküsü ile flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2021;19(4):219-40. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.959425>
32. Toplu Demirtaş E, Hatipoğlu Sümer Z. Psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetini ölçmek: Beliren yetişkinlerin flört şiddeti yaşantıları. *Humanistic Perspective*. 2022;4(2):408-32. <https://doi.org/10.47793/hp.1079451>
33. Set Z. Flört şiddeti: Bir gözden geçirme. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 2020;12(4):444-54. <https://doi.org/10.18863/pgy.674468>
34. Nabaggala MS, Reddy T, Manda S. Effects of rural-urban residence and education on intimate partner violence among women in Sub-Saharan Africa: A meta-analysis of health survey data. *BMC Womens Health*. 2021;21(1):149. <https://doi.org/10.1186/s12905-021-01286-5>
35. Navarro-Mantas L, de Lemus S, Megías JL. Mental health consequences of intimate partner violence against women in El Salvador. *VAW*. 2021;27(15-16):2927-44. <https://doi.org/10.1177/1077801220978803>
36. Yapp E, Booth T, Davis K, Coleman J, Howard LM, Breen G, et al. Sex differences in experiences of multiple traumas and mental health problems in the UK Biobank cohort. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*. 2023;58(12):1819-31. <https://doi.org/10.1007/s00127-021-02092-y>
37. Mellar BM, Gulliver PJ, Selak V, Hashemi L, McIntosh TKD, Fanslow JL. Association between men's exposure to intimate partner violence and self-reported health outcomes in New Zealand. *JAMA Netw Open*. 2023;6(1):e2252578. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2022.52578>
38. Beydağ KD, Balcı Devrim S. Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısının flört şiddeti tutumuna etkisi. *Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2022;2(2):413-23. <https://doi.org/10.56061/fbujohs.1094109>
39. Dikmen HA, Özyaydın T, Yılmaz SD. Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2018;2:170-6.
40. David-Ferdon C, Clayton HB, Dahlberg LL, Simon TR, Holland KM, Brener N, et al. Vital signs: Prevalence of multiple forms of violence and increased health risk behaviors and conditions among youths - United States, 2019. *MMWR*. 2021;70(5):167-73. <https://doi.org/10.15585/mmwr.mm7005a4>
41. International Association of Forensic Nurses. Violence is a public health and healthcare issue. *Journal of Forensic Nursing*. 2022;18(3):26-7. Available at: <https://www.forensicnurses.org/wp-content/uploads/2022/05/Violence-is-a-Health-Issue-2022.pdf> Accessed July 11, 2023
42. Bandura A. *Social learning theory*. New Jersey: Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall; 1977. p.260. Available at: <https://archive.org/details/sociallearningth0000band/page/n259/mode/2up>. Accessed July 10, 2023
43. Kelleci A. Aile içi şiddet ve şiddet döngüsü: Bir alanyazın derlemesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2023;47(1):87-97.